

Zprávy z Prahy

News from Prague

Praha
6. května, 14:00 – 17:00
Mariánské náměstí
u kašny Terezy

יום השואה
**Jom
-ha-
Šoa**

VEŘEJNÉ ČTENÍ Jom ha-Šoa 2024 JMEN OBĚTÍ HOLOCAUSTU

... je maraton čtení jmen a stručných osudů obětí nacistické perzekuce, mužů, žen a dětí, kteří byli zavražděni během druhé světové války.

Doprovodný program

výstava MemoMap: Dějiny holocaustu v Praze, která bude umístěna v prostorách Klementina

Akce se koná pod záštitou
Velvyslanectví Státu Izrael v
České republice a Bohuslava
Svobody, primátora hl. m. Prahy.

Letošní, již 19. ročník Veřejného čtení jmen obětí holocaustu "Jom ha-Šoa" proběhne 6. května 2024. Ve 31 městech České republiky zazní jména obětí nacistické perzekuce a připomínka osudů lidí, kteří byli zavražděni během druhé světové války.

Informace k dalším městům a přidružené události budou vznikat v následujících dnech na našich Facebookových stránkách. K těm se můžete přihlásit v jednotlivých městech.

Výstava MemoMap: Dějiny holocaustu v Praze bude k vidění od 6. května do 22. května v prostorách Klementina.

Obsah

Jom ha-Šoa 2024

30. výročí ITI

Pietní akt v Auschwitz-
Birkenau

Výstava "MemoMap:
dějiny holocaustu v
Praze"

Mezinárodní
kooperace

- Anne Frank Youth Network
- Workshop MemoGIS University of New York in Prague
- Rakouské stopy v Tereziáň- Brožura pro rakouské školy

30. výročí ITI

22. února jsme si připomněli 30. výročí založení Institutu Tereziánské iniciativy. Na akci, kterou pořádala rakouská velvyslankyně Bettina Kirnbauer, jsme si připomněli průkopnickou práci Dr. Miroslava Kárného a jeho ženy Margity, kteří vytvořili Tereziánské pamětní knihy a následně Databázi obětí holocaustu na www.holocaust.cz.

Řečníci, Bettina Kirnbauer, předseda Senátu Parlamentu ČR Miloš Vystrčil, místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Olga Richterová a ředitel Institutu Tereziánské iniciativy Tomáš Kraus, se zmínili důležitost vzdělávání společnosti o Holocaustu a boje proti antisemitismu a předsudkům, zejména ve stínu silicích nenávistných hnutí u nás i v zahraničí. Společně s námi slavili naši přátelé a příznivci Institutu.

Děkujeme rakouské velvyslankyni Bettině Kirnbauerové za možnost oslavit 30. výročí.

Zajímá vás zpravodajství z této akce? Podívejte se na reportáž Tilla Janzera, který akci pokrýval pro Radio Prague International. Článek si můžete přečíst nebo poslechnout pod následujícím [odkazem](#) (pouze v němčině).

PIETNÍ AKT V AUSCHWITZ-BIRKENAU

Začátkem března jsme v bývalém koncentračním a vyhlazovacím táboře Osvětim-Březinka uspořádali pietní akt u příležitosti 80. výročí zavraždění 3792 vězňů tzv. tereziánského rodinného tábora v noci z 8. na 9. března 1944.

Mezi 30 účastníky byli ředitel ITI Tomáš Kraus, předsedkyně správní rady Michaela Rozov, ředitel Památníku Terezín Jan Roubínek a ředitelka Beit Terezín v Izraeli Tami Kinberg.

Kromě projevů a položení květin orámovaly velmi emotivní vzpomínkovou akci v táboře BIIb informací o rodinném táboře naše historička Radana Rutová a Jana Šplíchalová z Židovského muzea v Praze.

Před sobotní zpáteční cestou proběhla diskuse u kulatého stolu s možností klást dotazy a poté byla završena návštěvou Židovského muzea Oszpicin.

VÝSTAVA “MEMOMAP: THE HISTORY OF THE HOLOCAUST IN PRAGUE”

Výstava **MemoMAP: dějiny holocaustu v Praze** na 16 panelech ukazuje, jak byl v závislosti na vydávání protektorátních protizidovských nařízení zmenšován, pro ty, kdo byli označeni za Židy, prostor Prahy, jak postupně přibývala místa, kam vstupovat nemohli (parky, lesy, konkrétní budovy a ulice, obchody mimo vymezené hodiny, kina, divadla, koncerty, sportoviště, dětská hřiště, školy...), jak jim bylo zakazováno vykonávat svá povolání, byla omezována jejich práva a zabavován majetek. Příkazy a nařízení vedly k vytvoření neviditelných bariér, které zamezovaly kontaktu mezi židovskými a nežidovskými obyvateli Prahy ještě předtím, než byli Židé povoláváni do transportů a deportováni do koncentračních táborů.

Výstava byla koncipovaná tak, aby byla srozumitelná široké veřejnosti bez nutnosti dalšího výkladu a současně sloužila jako úvod k aplikaci MemoGIS a představila průřez toho, co je možné v aplikaci najít.

Od roku 2023 je k dispozici i její přenosná verze na roll-upech určená pro vnitřní prostory – školy, knihovny, muzea, výstavní sály. K výstavě realizujeme semináře, které připraví studenty na provádění výstavou. Například v Gymnáziu Bohumila Hrabala v Nymburce (druhá fotografie vpravo).

V případě zájmu o zapůjčení kontaktujte kurátorku Danu Gabařovou.

MEZINÁRODNÍ KOOPERACE

Anne Frank Youth Network pro ČR

Letošní ročník byl pro naše účastníky z České republiky velmi úspěšný. Svou energii získanou na prvním setkání v listopadu loňského roku zúročili a veškerou svou motivaci proměnili v realizaci svých akčních projektů v místních komunitách.

Prvním byl workshop Aničky v Náchodě, kde účastníci pracovali ve skupinách na různých aspektech holocaustu, rolích zúčastněných a ztrátě historické paměti.

Toni v Nymburce připravila workshop pro studenty, v němž se účastníci vydali po stopách Evy Pickové, která pocházela z Nymburka. Studenti pracovali ve skupinách s originálními dokumenty a navzájem si prezentovali svá zjištění.

Kája uspořádala pro žáky 9. tříd workshop o životě Židů za nacistické okupace. Workshop byl založen na video výpovědích přeživších a diskuzích o paralelách k dnešku.

Jsmo velmi rádi, že vidíme práci takto motivovaných mladých lidí. Gratulujeme k dobré práci!

Workshop MemoGIS

Spolupráce s University of New York v Praze pokračuje úspěšně, neboť jsme byli pozváni k uspořádání dalšího workshopu pro výměnné studenty z USA.

V první části měli účastníci možnost získat informace o tom, jak protizidovské zákony ovlivnily život Židů v Praze. Nejprve prostřednictvím aktivity "Jen obyčejný den" a poté pomocí webové aplikace MemoGIS.

Ve druhém termínu měli studenti možnost pohovořit s Tomášem Krausem o holocaustu a také o jeho osobní a rodinné historii.

Rakouské stopy v Terezíně - Brožura pro rakouské školy

Jaká je historická souvislost mezi Terezínem a Rakouskem? Jakou zvláštní roli sehrálo v holocaustu, zejména pro rakouské Židy? Těmito a dalšími otázkami se zabývají výukové materiály na téma "Rakouské stopy v Terezíně". Kromě textové části mohou žáci na základě originálních dokumentů sledovat osudy Reginy Machlupové. Kromě brožury nabízejí prostor pro diskusi s žáky texty, které v ghettu napsali Leo Strauss a Myra Gruenberg-Straussová, a také kresba Helgy Pollak, nakreslená v ghettu. **Brožurku si můžete stáhnout zdarma! Stačí kliknout zde nebo naskenovat QR kód. Zatím pouze v němčině.**

Österreichische Spuren in Theresienstadt
Rakouské stopy v Terezíně

Ein Projekt des Instituts der Theresienstädter Initiative 2023/2024

Warum sollte man etwas über Theresienstadt lernen?
Eine besondere Rolle in der jüdischen Geschichte spielt die Theresienstadt als Ort der Deportation von Juden aus dem Protektorat Böhmen und Mähren. Die Theresienstadt Ghetto und KZ ist ein Symbol für den Versuch der deutschen Besatzer, die jüdischen Bevölkerung des Reiches zu isolieren und zu kontrollieren. Durch die ungenutzte Lebenserwartung vor der Deportation in die Vernichtungslager wurde der Ort zu einem Ort der Hoffnung für die dort lebenden Juden und Jüdinnen zu erreichen. Laut einem Bericht vom 13. Oktober 1941 wurde Theresienstadt als „geplanter“ Ort genannt. In dieser Hinsicht wurde festgelegt, dass zwei bis drei Züge pro Tag mit etwa 1.000 Personen abfahren sollten, die zu Deportationsorten im Reich oder in den Protektoratsgebieten gelangen sollten. Etwas später, im Januar 1942, auf der sogenannten „Mannschaftsliste“, wurden die Details zum Massenzug mit dem Namen Theresienstadt als „geplanter“ Ort genannt. So auch die Deportationen der deutschen und österreichischen Juden nach Theresienstadt.

Die Entstehung des Ghettos
Bereits im Oktober 1941 wurden vom Reichsprotectorat in Theresienstadt Theresienstadt als Ort der Deportation von Juden und Jüdinnen zu erreichen. Laut einem Bericht vom 13. Oktober 1941 wurde Theresienstadt als „geplanter“ Ort genannt. In dieser Hinsicht wurde festgelegt, dass zwei bis drei Züge pro Tag mit etwa 1.000 Personen abfahren sollten, die zu Deportationsorten im Reich oder in den Protektoratsgebieten gelangen sollten. Etwas später, im Januar 1942, auf der sogenannten „Mannschaftsliste“, wurden die Details zum Massenzug mit dem Namen Theresienstadt als „geplanter“ Ort genannt. So auch die Deportationen der deutschen und österreichischen Juden nach Theresienstadt.

Die Festung Theresienstadt
Etwa 60 Kilometer nördlich von Prag, nahe der Mündung der Elbe in die Moldau (Lutetia), liegt Theresienstadt. 1790 als österreichische Festung angelegt, wurde sie zur Zeit der Napoleonischen Kriege kaum eine Rolle, die Stadt wird durch den Elbe-Eger-kanal und besteht aus der Garnisonsstadt, der Gräben-Festung und dem Militärgefängnis, der kleinen Festung, Skulpturen-Mahlänge der kleinen Festung waren die Minister von Sardinien, unter denen der bekannteste, General Pinco.

Nach dem Ende des Ersten Weltkriegs und der Unabhängigkeit der ersten Tschechoslowakei wurde die Stadt von einem deutschen Besatzungsregiment besetzt, um die Zwangsreparatur der Stadt eines 7.000 Einwohner, unter ihnen Juden und Militärangehörige.

Die Große Festung diente als Ghettos und KZ. Die kleine Festung wurde nach der Zerschlagung der Tschechoslowakei durch die Nazis ab Juni 1942 als Konzentrationslager genutzt. Dort kamen die Häftlinge - zuerst nur Männer, später auch Frauen - unter harten Hunger und Krankheiten sowie unter der unermesslichen Arbeitsschwere. Das Gefängnis diente auch als Haftort für Juden. Es kam auch vor, dass Häftlinge aus dem Ghettos zur Strafe in die kleine Festung überstellt und starbten dort.

Die Vorbereitung zur Errichtung des Ghettos
wäre die jüdische Kolonisation in Prag zur Minderheit gezwungen. Damit wollten die Nazis eine kleine Gruppe schaffen, die die Juden in Theresienstadt in einem autonomen Gebiet leben und arbeiten könnten. Auf diese Weise sollten die Opfer bei ihrer eigenen Deportation und systematischer Vernichtung in ungenutzten Gebieten der nationalsozialistischen Verfolgung.

Am 24. November 1941 erreichte der erste Transport aus Prag Theresienstadt. Dieser sogenannte „Aufbaukommando“ bestand aus 142 jungen jüdischen Männern. Ihre Hauptaufgabe war es, die Stadt für die künftige geplante Transport vorzubereiten. Anfang Dezember 1941 wurde der „Stab“ der künftigen jüdischen Administration, nach Theresienstadt deportiert.

Tiskopis ru žádost o vydání osobního průkazu.

Období příkazu vyhovíme
dne 14. 11. 1941
pod číslem 5479
Regina Machlupová

V. K. C.
Městský úřad
Úřadní zpráva
11. 11. 1941
Litošil

Kontaktní informace

Institut Tereziánské iniciativy, o.p.s.

Jáchymova 63/3
110 00 Praha 1
IČ: 25721542

Tel.: +420 222 317 013
institute@terezinstudies.cz
www.terezinstudies.cz

[Instagram](#)
[Facebook](#)
[LinkedIn](#)

Podpořte nás

Prostřednictvím darujme.cz nebo přímo na náš bankovní účet:

Darujme.cz

Klikněte na odkaz nebo naskenujte QR kód.

Komerční banka a.s., Spálená 51, 110 00 Praha 90334011/0100

IBAN: CZ500100000000090334011

BIC: KOMBCZPPXXX

Váš příspěvek nám pomůže udržet stálý provoz databáze obětí, portálu holocaust.cz a odborné knihovny.

Děkujeme za Vaši podporu!